ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ

ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД НА ДИРЕКТОРА НА ИДП ПРИ БАН (20.12.2024)

СТАНОВИЩЕ

от Антон Кирилов Грозданов,

професор по научната специалност

Гражданско и семейно право (Търговско право), доктор по право

ВСУ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“

ОТНОСНО: Дисертационен труд на тема „**Правна помощ при защита на гражданските субективни права**“.

Автор: Елка Бойчова Пороминска

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Елка Пороминска е представила за защита дисертация на тема „**Правна помощ при защита на гражданските субективни права**“.

1. Съдържание на труда.

Дисертационния труд е с общ обем от 234 страници. Съдържанието му включва: Увод, пет глави, заключителна част, списък на формулираните предложения de lege ferenda, библиографска справка, статии и доклади на автора, използвани интернет сайтове и списък на използваните съкращения.

2. По темата на дисертационното изследване.

Избраната тема е актуална и в този смисъл разкрива широки възможности за научни търсения по богата палитра от правни проблеми, които търсят своето решение.

3. По съдържанието на труда.

3.1. В уводната част авторът е очертал актуалността на избраната тема, коректно е посочил изследователската цел и задача. Посочени са използваните общи и специални научни методи.

3.2. В глава първа са изследвани процедурите по допускане, определяне и назначаване на служебни защитници и на особени представители. Релевантно е поставен въпроса за съотношението на нормите на ЗПП и тези на ГПК. В тази връзка авторът правилно навежда, че е невъзможно уредбата на ЗПП имплицитно (по подразбиране) автоматично да се пренесат и към фигурата на особения представител. Споделям изразеното мнение, че нормите на ГПК са специални по отношение нормите на Закона за правната

помощ, уреждащ безплатната правна помощ, имаща характер на вид социално подпомагане на лица с ниски доходи (бих казал и на лица без доходи).

Изследването в тази част е задълбочено. Авторовите тези са обосновани. Нормативния анализ е коректен. Особено висока оценка давам на изведените прилики между правната помощ по ЗПП и по реда на ГПК (с. 39 и сл.).

3.3. Глава втора е посветена на субектите на правоотношенията по осъществяване на правната помощ от служебен защитник и от особен представител. Анализът е задълбочен и обоснован. Релевантните нормативни и други актове са цитирани коректно. Изследването в тази част има подчертан научно-приложен характер. Споделям формулираното (макар твърде общо) предложение de lege ferenda относно липсата на правна уредба или изрична препращаща норма, касаеща компетенциите на АС по организиране и осъществяване на правна помощ чрез особените представители по реда на ГПК (с.53 и сл.).

3.4. В глава трета е разгледано съдържанието на правоотношенията по правна помощ. Анализът е коректен и обоснован. Висока оценка даваме на изследването в пар.2, посветен на отговорността на субектите по правната помощ. В тази част нормативния анализ и свързаните с него авторови тези са обосновани. Например тезата, че е недопустимо ангажиране на отговорността на адвокатската колегия по реда на чл.49 ЗЗД. Авторът правилно посочва, че липсват договорни отношения между АК и адвокатите, осъществяващи правна помощ (с.87). Същата констатация може да бъде направена и относно изводите, свързани с хипотезите на липса на съдействие от страна на ползвателя на правната помощ (с.93 и сл.). От друга страна някои авторови тези са спорни. Например предложението de lege ferenda, формулирано на с. 101. По мое мнение частичното съфинансиране от ползвателя на ПП влиза в колизия с целта на закона.

3.5. Глава четвърта е посветена на прекратяването на правната помощ. Тук отново се демонстрира добро познаване на вътрешната правна уредба, правото на ЕС, правосъдната и тълкувателна практика, вкл. практиката на Съда на ЕС. Особено висока оценка даваме на изследването в пар. 4 (с. 116 и сл.). Анализът е задълбочен и обоснован. Авторовите тези и формулираните във връзка с тях предложения de lege ferenda са добре мотивирани и не пораждат съмнение. Например релевантно се навежда, че правната уредба и съдебната практика относно възнаграждението на особения представител сочат на неравноправно положение на адвоката, когато той осъществява защита по реда на чл.47, ал.6 ГПК спрямо адвоката, наст по договор за правна защита и съдействие, което би могло да е форма на дискриминация (с.122). Друг важен практически въпрос, на който релевантно се акцентира е плащането на възнаграждениетно на особения представител за следващата съдебна инстанция (с. 131). Авторът правилно посочва, че голям брой от задължените лица по чл.47, ал.6 ГПК, дори след задължителните тълкувания на ОСГТК на ВКС, не приемат, че следва да бъдат задължавани за внасяне на нова възнаграждение за особения представител за следващата инстанция, особено, когато жалбата е от самия особен представител. Действително това е доста порочна практика, която допълнително утежнява положението на особения представител. За да получи и то евентуално своето възнаграждение – особеният

представител трябва да се снабди с ИЛ и да инициира образуване на изпълнително производство срещу длъжника.

3.6. Глава пета е озаглавена „Понятие за правна помощ. Същност и ивидове." В общи линии анализът е коректен и обоснован. По мое мнение са допуснати някои неточни формулировки. Например по реда на чл.430 ГПК се назначава особен представител по искане на взискателя (с.182). Това положение съответстваше на старата редакция на закона.

Висока оценка даваме на изследването в пар.2.4.3 и 2.4.5. (с. 188 и сл.).

3.7. В заключението авторът отново привлича вниманието на читателя към основните проблеми от изследването и систематизира направените предложения de lege ferenda.

4. Критични бележки.

4.1. По мое мнение систематичното място на глава пета е в началото на изследването, а не в неговия край.

4.2. Част от заключението (с. 205 – 212) е подходяща за увод. Препоръчвам на автора с оглед бъдещото отпечатване на труда - да ситуира в заключението само направените предложения de lege ferenda.

4.3. Списъка на използваните съкращения следва да бъде ситуиран в началото на труда.

5. Представеният автореферат в общ обем от 49 страници е съобразен с дисертационния труд и правилно отразява основните му положения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Отчитам сложността на проблематиката, предмет на дисертационното изследване, както и различните, понякога напълно изключващи се становища в изследваната област на правното познание.

Изследваният проблем е значим в научно и научно-приложно отношение.

Целите и задачите на дисертацията са формулирани точно.

Авторът познава в дълбочина изследователския проблем.

Разработен е теоретичен модел на изследването, който е напълно обоснован.

Методологията на изследването съответства с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

В този смисъл общата ми оценка за дисертационния труд е положителна. Изследването е завършено. Осъществени са напълно неговите цел и задача. Поддържаните от автора тези са обосновани. Отделни части от труда имат подчертан научно-приложен

характер. Други имат силно изразен теоретичен характер с белези на оригинални теоретични обобщения.

Авторът показва много добро познаване на съдебната практика по темата. От съдържанието на дисертационния труд се установяват научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката.

Г-жа Пороминска показва, че притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способност за самостоятелни научни изследвания.

Дисертационния труд **„Правна помощ при защита на гражданските субективни права“** съответства на изискванията на закона. В този смисъл убедено препоръчвам на Елка Бойчова Пороминска да се даде образователната и научна степен „доктор“ по право.

С уважение:

/проф. Грозданов/

TO THE MEMBERS OF THE SCIENTIFIC JURY

APPOINTED BY AN ORDER OF THE DIRECTOR OF THE INSTITUTE OF STATE AND LAW AT THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES (20.12.2024)

OPINION

by Anton Kirilov Grozdanov,

Professor of the scientific specialty

Civil and Family Law (Commercial Law), Doctor of Laws

VFU „CHERNORIZETS HRABAR"

ABOUT: Dissertation on the topic "Legal Assistance in the Protection of Civil Subjective Rights".

Author: Elka Boychova Porominska

DEAR MEMBERS OF THE SCIENTIFIC JURY,

Elka Porominska has presented for defense a dissertation on the topic Legal Assistance in the Protection of Civil Subjective Rights"..

1. Thesis contents.

The dissertation has a total volume of 234 pages. Its content includes: Introduction, five chapters, conclusion, list of formulated de lege ferenda propositions, bibliographic reference, author's articles and reports, used websites and a list of abbreviations used.

2. On the topic of the dissertation research.

The chosen topic is current and in this sense opens up broad opportunities for scientific research on a rich palette of legal problems that are seeking their solution.

3. On the content of the work.

3.1. In the introductory part, the author has outlined the relevance of the chosen topic, correctly stated the research goal and task. The general and special scientific methods used are indicated.

3.2. Chapter one examines the procedures for admission, designation and appointment of public defenders and special representatives. The question of the correlation between the norms of the Legal Aid Act and those of the Civil Procedure Code is relevant. In this regard, the author correctly states that it is impossible for the provisions of the Legal Aid Act to be implicitly (by default) automatically transferred to the figure of the special representative. I share the expressed opinion that the norms of the Civil Procedure Code are special in relation to the norms of the Legal

Aid Act, which regulates free legal aid, which is a type of social assistance for persons with low incomes (I would also say for persons without income).

The research in this part is in-depth. The author's theses are well-founded. The normative analysis is correct. I particularly appreciate the similarities drawn between legal aid under the Legal Aid Act and under the Civil Procedure Code (p. 39 et seq.).

3.3. Chapter two is dedicated to the subjects of legal relations in the implementation of legal assistance by a public defender and a special representative. The analysis is thorough and justified. The relevant normative and other acts are cited correctly. The research in this part has a distinctly scientific-applied nature. I share the formulated (albeit very general) de lege ferenda proposition regarding the lack of legal regulation or explicit reference norm concerning the competences of the Court of Appeals to organize and implement legal aid through special representatives under the procedure of the Civil Procedure Code (p. 53 et seq.).

3.4. Chapter three examines the content of legal relations under legal aid. The analysis is correct and justified. We give a high rating to the study in paragraph 2, dedicated to the responsibility of legal aid subjects. In this part, the normative analysis and the author's theses related to it are justified. For example, the thesis that it is inadmissible to engage the responsibility of the bar association under Article 49 of the Obligations and Contracts Act. The author correctly points out that there is no contractual relationship between the AK and the lawyers providing legal aid (p. 87). The same observation can be made regarding the conclusions related to the hypotheses of lack of cooperation on the part of the user of legal aid (p. 93 et seq.). On the other hand, some of the author's theses are controversial. For example, the de lege ferenda proposition formulated on p. 101. In my opinion, partial co-financing by the user of legal aid conflicts with the purpose of the law.

3.5. Chapter four is dedicated to the termination of legal aid. Here again, a good knowledge of the domestic legal framework, EU law, judicial and interpretative practice, including the practice of the Court of Justice of the EU, is demonstrated. We give a particularly high rating to the study in par. 4 (p. 116 et seq.). The analysis is thorough and well-founded. The author's theses and the de lege ferenda propositions formulated in connection with them are well-motivated and do not raise any doubts. For example, it is relevantly stated that the legal framework and case law regarding the remuneration of the special representative point to an unequal position of the lawyer when he provides protection under the procedure of Art. 47, para. 6 of the Civil Procedure Code compared to the lawyer hired under a contract for legal protection and assistance, which could be a form of discrimination (p. 122). Another important practical issue that is relevantly emphasized is the payment of the special representative's remuneration for the next court instance (p. 131). The author correctly points out that a large number of obligated persons under Art. 47, para. 6 of the Civil Procedure Code, even after the mandatory interpretations of the General Assembly of the Civil and Commercial Board of the Supreme Court of Cassation, do not accept that they should be obligated to pay a new fee for the special representative for the next instance, especially when the appeal is from the special representative himself. Indeed, this is a rather vicious practice that further aggravates the situation of the special representative. In order to receive his/her

remuneration, the special representative must obtain an executory sheet and initiate enforcement proceedings against the debtor.

3.6. Chapter Five is entitled "The Concept of Legal Aid. Essence and Types." In general, the analysis is correct and justified. In my opinion, some inaccurate formulations have been made. For example, under Article 430 of the Civil Procedure Code, a special representative is appointed at the request of the creditor (p. 182). This provision corresponded to the old version of the law.

We give high rating to the research in paragraphs 2.4.3 and 2.4.5. (p. 188 et seq.).

3.7. In the conclusion, the author once again draws the reader's attention to the main problems of the study and systematizes the de lege ferenda propositions made.

4. Critical remarks.

4.1. In my opinion, the systematic place of chapter five is at the beginning of the study, not at its end.

4.2. Part of the conclusion (pp. 205 – 212) is suitable for an introduction. I recommend to the author, in view of the future printing of the work, to situate in the conclusion only the de lege ferenda propositions made.

4.3. The list of abbreviations used should be located at the beginning of the work.

5. The presented abstract, totaling 49 pages, is consistent with the dissertation work and correctly reflects its main points.

CONCLUSION

I take into account the complexity of the issues that are the subject of the dissertation research, as well as the different, sometimes completely exclusive, opinions in the researched area of legal knowledge.

The researched problem is significant in scientific and applied terms.

The goals and objectives of the dissertation are formulated precisely.

The author has in-depth knowledge of the research problem.

A theoretical model of the study has been developed, which is fully justified.

The research methodology corresponds to the set goal and objectives of the dissertation work.

In this sense, my overall assessment of the dissertation work is positive. The research is complete. Its goal and objective have been fully realized. The theses supported by the author are justified. Individual parts of the work have a pronounced scientific-applied character. Others have a strongly expressed theoretical character with signs of original theoretical generalizations.

The author demonstrates a very good knowledge of the judicial practice on the topic. The content of the dissertation establishes scientific and applied results that originally contribute to science..

Ms. Porominska demonstrates that she possesses in-depth theoretical knowledge in the relevant area and the ability to conduct independent scientific research.

The dissertation "Legal Assistance in the Protection of Civil Subjective Rights" complies with the requirements of the law. In this sense, I strongly recommend for Elka Boychova Porominska to be awarded the educational and scientific degree of "Doctor of Law" (PhD in Law).

Respectfully:

/prof. Grozdanov/